

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
БРОЈ: 03-338/4
Нови Сад, 24. априла 2007.

З А П И С Н И К

са 2. седнице Комисије за обезбеђење квалитета рада Филозофског факултета у Новом Саду, одржане 24. априла 2007. године, са почетком у 10 сати у сали 30/I.

Седницом је председавала др Биљана Шимуновић-Бешлин, продекан за наставу Филозофског факултета.

Седници су присуствовали чланови Комисије из реда наставника и сарадника:
др Владислава Фелбабов (представник Одсека за англистику),
мр Николина Зобеница (представник Одсека за германистику),
др Золтан Ђере (представник Одсека за историју),
др Јован Попов (представник Одсека за компаративну књижевност),
др Оливера Гајић (представник Одсека за педагогију),
др Весна Гаврилов-Јерковић (представник Одсека за психологију),
др Љиљана Матић (представник Одсека за романистику, уместо др Снежане Гудурић),
др Јанко Рамач (представник Одсека за русинистику, уместо др Јулијана Тамаша),
др Марија Стефановић (представник Одсека за славистику),
др Адам Светлик (представник Одсека за словакистику),
др Срђан Шљукић (представник Одсека за социологију),
др Јасмина Грковић-Мејџор (представник Одсека за српски језик и лингвистику),
др Љиљана Пешикан-Љуштановић (представник Одсека за српску књижевност и језик),
др Ирен Ланц (представник Одсека за хунгарологију),
Ђурђица Црвенко (представник Одсека за филозофију, уместо др Мирка Аћимовића).

Седници је присуствовала и др Светлана Костовић, представник Факултета у Одбору Сената за интерну евалуацију и припрему документације за акредитацију и Гордана Вилотић, управник Библиотеке Факултета.

Др Вера Васић, представник Одсека за медијске студије, није присуствовала седници због других обавеза, али је пре почетка седнице доставила податке о ревидираном студијском програму основних академских студија и студијском програму дипломских академских студија журналистике.

Присутни су се сагласили са предложеним дневним редом:

1. Усвајање Записника са 1. седнице Комисије Филозофског факултета за обезбеђење квалитета студијских програма
2. Усаглашавање измена студијских програма основних и дипломских академских студија које се реализују на Филозофском факултету
3. Питања, предлози и сугестије

Тачка 1.

Записник са 1. седнице Комисије Филозофског факултета за обезбеђење квалитета студијских програма једногласно је усвојен.

Тачка 2.

Др Биљана Шимуновић-Бешлин обавестила је чланове Комисије за обезбеђење квалитета да је Ректорат УНС доставио Факултету *План активности за акредитацију УНС и факултета*. Према том плану, било је неопходно да Наставно-научно веће Филозофског факултета до краја марта 2007. године образује следеће тимове (одборе, комисије): 1) ТИМ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА, 2) ТИМ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ И 3) ТИМ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА.

Наставно-научно веће Филозофског факултета образовало је још почетком марта Комисију за обезбеђење квалитета, која би требало да буде одговорна за: а) самовредновање и оцењивање квалитета рада Факултета, б) припрему документације за акредитацију Факултета у целини и в) припрему документације за акредитацију студијских програма који се реализују на Факултету. Ово је већ други састанак Комисије, што значи да се на Факултету већ спроводе активности предвиђене наведеним *Планом*.

Иако је за активности у вези са ПОДЕШАВАЊЕМ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ, према наведеном Плану, остављен рок до почетка септембра 2007, због обавеза Факултета да правовремено и јасно информисе кандидате који ће се пријавити на конкурс за упис у 1. годину основних академских студија о студијском програму по којем ће студирати, неопходно је да на седници Наставно-научног већа Филозофског факултета, заказаној за 10. мај 2007. године буду усвојене измене и допуне студијских програма из 2006. године. Ова седница Комисије заказана је са циљем да чланови Комисије ускладе своје активности на припремању материјала (података о студијским програмима у електронском облику) који би требало доставити шефу Опште службе Факултета, Мирјани Јованић, најкасније до 3. маја 2007.

Пошто је Филозофски факултет обавезан да достави Сенату УНС посебан извештај о ПОДЕШАВАЊУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ, неопходно је да шефови одсека Факултета, најкасније до 3. маја 2007, доставе образложење измена и допуна студијског програма, у штампаном и електронском облику.

Пре него што је отворена расправа о недоумицама и проблемима у вези са припремањем материјала за седницу ННВ, тј. документације за акредитацију студијских програма који се реализују на Филозофском факултету, члан Одбора Сената УНС за интерну евалуацију и припрему документације за акредитацију, др Светлана Костовић, обавестила је чланове Комисије за обезбеђење квалитета да је Одбор конституисан као орган Сената УНС који ће вршити прву оцену припремљене документације за акредитацију студијских програма, факултета и УНС. Председник Одбора је проф. др Вељко Малбаша (ФТН). Одбор је на седници 20. априла 2007. утврдио да би факултети УНС у процесу ПРИПРЕМАЊА ПОДЛОГЕ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА (активност планирана за спровођење до почетка септембра 2007. године) требало да до 1. јуна 2007. доставе податке о испуњености СТАНДАРДА 9. (НАСТАВНО ОСОБЉЕ) И СТАНДАРДА 10. (ОРГАНИЗАЦИОНА И МАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА) ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ПРВОГ И ДРУГОГ НИВОА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА. Средином маја требало би да на УНС буде одржан и семинар за стручно усавршавање чланова Одбора, о чијим ће резултатима чланови Комисије Филозофског факултета бити благовремено обавештени.

Чланови Комисије сагласили су се да би средином маја 2007. требало одржати 3. седницу Комисије на којој би била размотрена питања у вези са испуњавањем СТАНДАРДА 9. (НАСТАВНО ОСОБЉЕ), а нарочито у вези са попуњавањем табела из документације за акредитацију студијских програма (9.1, 9.2, 9.3. и 9.4).

Да би то средине маја 2007. била припремљена и документација о испуњености СТАНДАРДА 10. (ОРГАНИЗАЦИОНА И МАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА) требало би да предметни наставници доставе библиотекарима семинарских библиотека спискове уџбеника и обавезне литературе, наведених у спецификацијама ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА у оквиру студијског програма. Ти спискови треба да буду унети у табеле 10.3, 10.4. и 10.5. На основу ових табела, управник Библиотеке Гордана Вилотић требало би да процени да ли Библиотека Филозофског факултета располаже са више од 100 библиотечких јединица, релевантних за одређени студијски програм и своју процену писмено потврди (без навођења сигнатура за поједине наслове и других прецизнијих података, од оних који се траже у табелама).

У расправи о припремању документације за акредитацију студијских програма који се реализују на Филозофском факултету постављено је питање да ли је потребно припремити посебну документацију за усвајање измена и допуна студијских програма из 2006. на седници Наставно-научног већа, или је довољно доставити документацију састављену у складу са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања. Та недоумица заснована је на извесним разликама између дефиниције студијског програма у Закону о високом образовању, Статуту УНС, Статуту ФФ, на једној, и Стандарда које је прописао

Национални савет за високо образовање, на другој страни. Мирјана Јованић, шеф Опште службе ФФ, обавестила је чланове Комисије да између документације за акредитацију и документације о студијским програмима, о којој треба да се изјасни Наставно-научно веће Факултета 10. маја, не би требало да буде разлика.

Члановима Комисије представљена је документација о студијском програму основних академских студија журналистике, усклађена са Стандардима за акредитацију студијских програма (од 1. до 5). О сваком стандарду вођена је расправа. Усвојени су следећи закључци:

- 1) Опис структуре студијског програма (Стандард 1.) треба да садржи податке о обиму студијског програма (180 или 240 ЕСПБ), трајању студијског програма (трогодишње, четворогодишње студије), циљевима, исходима студија (компетенцијама студената који заврше студијски програм), академском називу који се стиче завршетком студија (у складу са листом назива коју је прописао Национални савет за високо образовање), о завршном раду (ако је студијским програмом предвиђен), условима за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија и другим питањима од значаја за извођење студијског програма (до 500 речи)
- 2) Под сврхом студијског програма (Стандард 2.) подразумева се навођење професије и занимања (тј. професија и занимања), које ће студенти по завршетку студијског програма моћи да обављају, као и друштвене оправданости и корисности компетенција које ће студенти завршавањем студија стећи (до 500 речи).
- 3) Опис (до 500 речи) циљева студијског програма (Стандард 3.) требало би да обухвати компетенције и академске вештине које ће студенти поседовати (којима ће овладати) по завршетку студија, а затим и методе за њихово стицање. У циљеве се могу убројати опште и предметно-специфичне способности које студенти стичу савладавањем студијског програма основних и студијског програма дипломских академских студија, које би, иначе, требало навести у опису (до 200 речи) компетенција дипломираних студената (Стандард 4.). Формулације општих и предметно-специфичних способности се преузети из СТАНДАРДА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ПРВОГ И ДРУГОГ НИВОА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА (АКРЕДИТАЦИЈА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ, стр.55). Формулације исхода учења преузете су из СТАНДАРДА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ (АКРЕДИТАЦИЈА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ, стр. 45).

Пример:

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће ОПШТЕ СПОСОБНОСТИ:

- способност за анализу, синтезу и предвиђања решења и последица

- способност за примену метода, поступака и спровођење процеса истраживања
- способност за критичко и самокритичко мишљење
- способност за примену знања у пракси
- комуникационе способности и спретност, као и способност за сарадњу са ужом социјалном околином и међународним окружењем
- развијену професионалну етику.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће ПРЕДМЕТНО-СПЕЦИФИЧНЕ СПОСОБНОСТИ:

- темељно познавање и разумевање дисциплине одређене струке
- способност решавања конкретних проблема уз употребу научних метода и поступака
- способност повезивања основних знања из различитих области и њихове примене
- способност праћења и примене новина у струци
- способност даљег развоја вештина и спретности у употреби знања у одговарајућем подручју
- способност употребе информационо-комуникационих технологија у овладавању знањима одговарајућег подручја.

ОПИС ИСХОДА УЧЕЊА (до 200 речи)

Пример:

(Исходи учења су) Студенти који заврше студијски програм ОСНОВНИХ академских студија имаће следеће квалификације (компетенције):

- поседовање знања у области студирања, која се заснивају на претходном образовању и која су на нивоу који им омогућава коришћење стручне литературе
- способност примене стечених знања на професионалан начин
- способност прикупљања и тумачења потребних података
- способност смишљања и одбране аргумената и решавања проблема унутар поља студирања
- способност да о свом раду и резултатима рада обавештавају стручну и ширу јавност
- способност размишљања о релевантним друштвеним, научним или етичким питањима
- способности неопходне за наставак студија.

Студенти који заврше студијски програм ДИПЛОМСКИХ академских студија имаће следеће квалификације (компетенције)

- поседовање знања у области студирања, која допуњују знања стечена на основним академским студијама и представљају основу за развијање критичког мишљења и примену знања
- способност примене знања приликом решавања проблема у новом или непознатом окружењу у ширим или мултидисциплинарним областима унутар образовно-научног односно образовно-уметничког поља студија

- способност интегрисања знања, решавања сложених проблема и расуђивања на основу доступних информација и промишљања о друштвеним и етичким одговорностима повезаним са применом знања
- способност да на јасан и недвосмислен начин пренесу знање и начин закључивања стручној и широј јавности
- способност за наставак студија на начин који ће самостално изабрати.

Највише питања, предлога и сугестија чланови Комисије изнели су у вези са описом (до 300 речи) КУРИКУЛУМА (листе и структуре обавезних и изборних предмета, СТАНДАРД 5.) и састављањем табела са распоредом обавезних и изборних предмета по семестрима и годинама студија.

Др Марија Стефановић обавестила је чланове Комисије да су представници одсека за англистику, германистику, славистику, романистику и румунистику одржали 20. априла 2007. састанак којем су присуствовали: продекан за наставу др Биљана Шимуновић-Бешлин, др Радмила Шевић, др Снежана Гудурић, др Марија Стефановић, Роберт Ковач и Родика Урсулеску-Миличић. Договорено је да се изврши уједначавање спецификација предмета СТРАНИ ЈЕЗИК – ПРЕДМЕТ ПО ИЗБОРУ у студијским програмима (нематичним) који се реализују на Филозофском факултету, у складу са закључцима са 1. седнице Комисије за обезбеђење квалитета и према следећим принципима:

- Страни језик се на нематичним групама слуша најмање четири семестра. Један страни језик се слуша најмање два семестра, а након тога се може слушати други страни језик, или се може наставити слушање истог језика.
- Називи за нивое страних језика су: **Почетни 1, Почетни 2, Нижи средњи 1, Нижи средњи 2, Средњи 1, Средњи 2, Виши средњи 1, Виши средњи 2.** Одсеци могу понудити све нивое, или неке од њих. Број 1 указује на то да се предмет слуша у зимском, а 2 да се предмет слуша у летњем семестру.
- Настава страних језика на нематичним групама се бодује са **3 ЕСПБ** по семестру, а фонд часова је **0+4**, или 60 часова вежби по семестру. Страни језици се сврставају у **академско-општеобразовну групу изборних предмета.**
- Након одслушаног семестра испит се полаже **писмено** и вреднује се са **60%**. Предиспитне обавезе носе преосталих 40%, а предавачи одређују вредност појединих активности које ће оцењивати. Препорука је да у оквиру ових активности буду испитане вештине које би се проверавале на усменом делу испита.
- Спецификације за сваки од курсева из предмета СТРАНИ ЈЕЗИК биће објављене као посебна публикација Центра за језике Филозофског факултета и доступне студентима на сајту Факултета. Та публикација ће бити допунски материјал уз књигу обавезних и изборних предмета појединачних студијских програма.

Чланови Комисије за обезбеђење квалитета договорили су се да у табелама страни језици буду наведени на следећи начин: СТРАНИ ЈЕЗИК 1, СТРАНИ ЈЕЗИК 2, СТРАНИ ЈЕЗИК 3 И СТРАНИ ЈЕЗИК 4. У индексима, на испитним пријавама и у записницима о полагању испита биће прецизно наведена евиденција о садржају

предмета из којег је студент похађао наставу и полагао испит. На пример: Руски језик 1 (Нижи средњи 1), или Руски језик 4 (Средњи 2). Уколико је неким студијским програмом предвиђена и могућност похађања наставе и полагања два страна језика, то ће у студијском програму (табелама) бити наглашено у називу предмета на следећи начин: ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК 1, ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК 2 итд.

Чланови Комисије указали су на велики број недоумица у вези са изборним предметима који се нуде у оквиру једног студијског програма. Посебно су истакнута два питања:

- 1) У оквиру којег ће програма бити акредитовани изборни предмети које држе наставници са других одсека – у оквиру «матичног» или «нематичног»?
- 2) Да ли листе изборних предмета треба да буду «затворене» или «отворене», тј. да ли се студентима може пружити могућност да изаберу и оне предмете који нису наведени на листи, а саставни су део других студијских програма?

Већина чланова Комисије сматра да, према досадашњим тумачењима *Закона, Статута и Стандарда за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања*, изборни предмети представљају саставни део студијског програма који се акредитује, без обзира да ли су «матични» или «нематични». Студијски програм, који креира један одсек на Филозофском факултету, обавезно садржи и листу изборних предмета по семестрима и годинама студија. Изборни предмети се исказују и у посебној табели, а требало би да обухвате приближно 20% студијског програма (48 ЕСПБ, ако студијски програм има обим од 240 ЕСПБ). Предмети које држе наставници са других одсека требало би да буду прецизно наведени у табели изборних предмета, а спецификације предмета да буду приложене уз све остале обавезне и изборне предмете у оквиру једног студијског програма. Овакво тумачење *Стандарда* у складу је са потребама појединих одсека Филозофског факултета, нарочито оних на којима је стално запослен мањи број наставника. На основу таквог тумачења може се закључити да би листе изборних предмета требало да буду «затворене». Такав закључак, међутим, не може бити у потпуности обавезујући за све одсеке, тј. све студијске програме који се реализују на Филозофском факултету.

Пример 1.

Табела 5.3 Студијски програм: ЖУРНАЛИСТИКА
Листа изборних предмета (20%)

Ред.бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	ЕСПБ	Област
1.		<i>Изборни предмет 1</i>	I	5	теоријско-методолошки
1.1.		Увод у књижевност			
1.2.		Историја Балкана и средње Европе			
1.3.		Основи економије			

2.		<i>Изборни предмет 2</i>	II	3	теоријско-методолошки
2.1.		Основи филозофије			
2.2.		Основи социологије			
2.3.		Основи права			
3.		<i>Изборни предмет 3: Културна историја националних и језичких заједница у Србији</i>	III	4	теоријско-методолошки
3.1.		Усмена и писана култура			
3.2.		Верске заједнице у Србији			
3.3.		Историја српске културе			
3.4.		Токови културне историје у вишенационалној Војводини од 18. до краја 20. века			
3.5.		Увод у ромологију			
4.		<i>Изборни предмет 4</i>	III	4	теоријско-методолошки
4.1.		Основи науке о политици			
4.2.		Социјална антропологија			
4.3.		Европска културна историја			
5.		<i>Изборни предмет 5</i>	IV	4	научно-стручни
5.1.		Психологија јавног мњења			
5.2.		Методологија социјалних истраживања			

итд.

Пример 2.

Назив студијског програма: основне академске студије Српска филологија

Листа изборних предмета

Ред.бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	ЕСПБ	Област
1.*		<u>Светски језик I:</u> Енглески језик I	I	3	филолошке науке
		Немачки језик I	I	3	филолошке науке
		Француски језик I	I	3	филолошке науке
		Руски језик I	I	3	филолошке науке
		Италијански језик I	I	3	филолошке науке
		Шпански језик I	I	3	филолошке науке
2.		<u>Светски језик II:</u> Енглески језик II	II	3	филолошке науке
		Немачки језик II	II	3	филолошке науке
		Француски језик II	II	3	филолошке науке
		Руски језик II	II	3	филолошке науке
		Италијански језик II	II	3	филолошке науке
		Шпански језик II	II	3	филолошке науке
3.		<u>Словенски језик I:</u> Руски језик I**	II	4	филолошке науке
		Пољски језик I	II	4	филолошке науке

		Словачки језик I	II	4	филолошке науке
		Словеначки језик I	II	4	филолошке науке
		Македонски језик I	II	4	филолошке науке
4.		Светски језик III: Енглески језик III	III	3	филолошке науке
		Немачки језик III	III	3	филолошке науке
		Француски језик III	III	3	филолошке науке
		Руски језик III	III	3	филолошке науке
		Италијански језик III	III	3	филолошке науке
		Шпански језик III	III	3	филолошке науке
...		...	...	...	...
7.		Општа лингвистика 3: Савремени правци	VII	5	филолошке науке
		Лингвистика текста	VII	5	филолошке науке
		Тематска лексикографија	VII	5	филолошке науке
8.		Писци средњовековне књижевности	VII	3	филолошке науке
		Представе о жени у традиционалној култури Срба и других Јужних Словена	VII	3	филолошке науке
		Књижевност за децу	VII	3	филолошке науке
...		...	...	...	...
12/13.		Изборни предмети 12 и 13***	VIII	6	
		Филозофија морала	VIII	3	филозофија
		Етика	VIII	3	филозофија
		Историја филозофије	VIII	3	филозофија
		Основи филозофије	VIII	3	филозофија
		Увод у логику	VIII	3	филозофија
		Филозофска антропологија	VIII	3	филозофија
		Естетика	VIII	3	филозофија
		Филозофија културе	VIII	3	филозофија
		Увод у филозофију	VIII	3	филозофија
		Основи социологије	VIII	3	социолошке науке
		Спорт и медији	VIII	3	социолошке науке
		Државно уређење Србије	VIII	3	правне науке
		Основи права	VIII	3	правне науке
		Образовање и религија	VIII	3	педагошке науке
		Стратегије ефикасног образовања	VIII	3	педагошке науке
		Образовне иновације	VIII	3	педагошке науке
		Екологија и одрживи развој	VIII	3	педагошке науке
Укупно ЕСПБ				48	
* Под истим бројем наводе се изборне алтернативе, будући да се на крају тражи збир ЕСПБ, што може бити релевантно само за “реализовани изборни пакет”.					
** Ако је руски језик изабран као светски, не може бити изабран као словенски.					
*** За изборне предмете 12 и 13 студент бира два предмета из датог списка, будући да оба предмета носе исти број бодова.					

У вези са студијским програмима дипломских академских студија – мастер, проф. др Јасмина Грковић-Мејдор нагласила је да је неопходно да број часова активне наставе мора бити, једнако као и у случају основних студија, већи од 600. Да би се то постигло неопходно је у часове активне наставе убројати и практични и теренски рад студента. Ако, на пример, завршни – дипломски рад на мастер студијама носи 20 ЕСПБ, то значи да он за студента значи укупно оптерећење од 600 сати (20 x 30 сати), од чега би барем половину (300 сати) могла да чини активна настава: вежбе, консултације, практични или теренски рад, што је и неопходан фонд часова активне наставе у једном семестру.

Тачка 3.

Није било других питања, сугестија и предлога.

Седница је завршена у 12,15.

ПРОДЕКАН ЗА НАСТАВУ

Др Биљана Шимуновић-Бешлин